

BİLİRKİŞİ RAPORU

ANKARA ... TÜKETİCİ MAHKEMESİ HÂKİMLİĞİNE

Dosya No: 2014 / E.

Davacı: Sevgi TURGUT,

Davalı: Han İnş. Deko. Müh. Mim. Tur. San. Şti. (TARİES Arena Hobi Karting Tesisleri), Tahir Yetimoğlu, Talip Uçman,

İnceleme Konusu: Dava dosyasının 06.10.2015 tarihli ara kararı gereği "davalı vekilince itiraz olarak ileri sürülen hususların ve iddia, savunmaların değerlendirilip tarafların varsa kusur ve kusur oranlarının gerekçeli olarak izah edilmesi bakımından rapor düzenlemek.
(. Asliye Ceza Mahkemesi 2014/26 (. SCM) ve Asliye Hukuk Mahkemesi 2012/244 sayılı dosyaları),

I. OLAYIN ÖZETİ

01.05.2011 günü saat 14:00 sıralarında Ankara Yenimahalle 75. Yıl Hipodromu adresinde bulunan, Han Motorsporları Ve Binicilik Kulübü unvanlı müesseseye ait olan, Tahir Yetimoğlu ortaklığında ve Talip Uçman'ın sorumlu müdür olduğu ticari amaçlı TARİES Arena Hobi Karting Pisti Tesisine Sevgi TURGUT arkadaşları ile birlikte gelmişlerdir. Sevgi TURGUT arkadaşları go-kart aracı ile birinci turu bitirdikten sonra bazı arkadaşları ile ikinci turu attığı sırada virajlı kısımda (direksiyon hâkimiyeti) pist kenarında bariyer olarak kullanılan lastiklere (30 cm) çarparak yaralanmıştır. Pistte kulvar tamamlandıktan sonra Sevgi TURGUT acil ve ilk yardım yapılarak olay yerinden hastaneye nakli yapılmıştır.

Go-kart sürücü Sevgi TURGUT (direksiyon hâkimiyetini kaybetmesi) pist kenarında bariyer olarak kullanılan lastiklere çarpması sonucu kaza meydana geldiği tüm dosya bilgilerinden anlaşılmaktadır.

Olayla ilgili Polis Merkez Amirliği, Cumhuriyet Başsavcılığı, Ankara . Asliye Ceza Mahkemesi 2014/26 (. SCM) sayılı dosyası, Asliye Hukuk Mahkemesi 2012/244 dosyalarında belgeler bulunmaktadır.

. Asliye Ceza Mahkemesi 2014/26 esas ile sanıklar Tahir Yetimoğlu ve Talip Uçman'ın hakkında " Taksirle yaralamaya neden olmaktan" dava açılmış ve bu suçtan ceza verilmiş olup ceza kesinleşmiştir.

Davacı Sevgi TURGUT vekili Av. Akın Türkoğlu 02.05.2012 tarihli dilekçesi ile davalı Han İnş. Deko. Müh. Mim. Tur. San. Şti. (TARİES Arena Hobi Karting Tesisi), Tahir Yetimoğlu, Talip Uçman hakkında Asliye Hukuk Mahkemesine maddi ve manevi tazminat davası açmıştır.

Son olarak davanın görüldüğü Ankara . Tüketici Mahkemesi 2014 / esas no ile yukarıda ifade edilen 'İnceleme Konusu' hususunda rapor talep edilmektedir.

II. HOBİ KARTİNG PİSTİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER;

Karting, go-kart, kart yarışı ya da açık tekerlekli motor sporlarının değişik bir türüdür. Genellikle küçültülmüş pistlerde yarışılır. Go-Kart ya da kart adı verilen benzin ve hava soğutmalı, arkadan veya yandan motorlu, dört tekerlekli araçlarla yapılan spor/pist yarışıdır.

Go kart: İki tekerliğine enerji verilen ve diğer iki tekerliği kumanda görevi gören, düz bir çizgiye oturtulmayan, dört tekerlekli, süspansiyonsuz, çok şeritli motorlu spor teçhizatını,

Hobi Karting Pisti İşletmecisi: Pistin, hobi go-kartların, önerilen aktivite türü ve katılım gösteren sürücülerin ve diğer kişilerin, mevcut aktivitenin gereksinimlerine göre işletilmesini sağlayan kişiyi, go-Kart/ Karting yarış pistlerinin işletilmesi genel ve özel kurallara bağlıdır. Özellikle ticari işletme olarak hazırlanması ve sunumu yasal sorumlulukların yanında ticari ahlakın önceliklerini ihtiva etmelidir (Hobi Karting Pist Talimatı).

Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu (TOSFED) bu sporla ilgili talimatları ve kurallar kitapları adında yayınlarla ülkede kurallar dahilinde yapılmasında görevli olduğu anlaşılmaktadır. <http://www.tosfed.org.tr/> 05.12.2015-17.30 erişimli). Hobi Karting Pist Talimatı'nın bazı bölümleri.

Madde 1- Amaç (1) Ülkemizde faaliyet gösteren hobi amaçlı karting işletmelerinin ilgili kamu, kurum ve kuruluşlarınca verilen ruhsat ve izinlerinin yanı sıra TOSFED tarafından Hobi Karting Yeterlilik Belgesi Lisansı verilmesi ve denetimlerinin yapılmasıdır.

Madde 4- Tanımlar (1) Bu Talimatta yer alan;

c) Denetçi: Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu tarafından atanan kişiyi,

ç)Denetleme: Kriterlerin doğru uygulanmasıyla ilgili öneriler yapılabilmesi ve önerilere uygun yapılan çalışmaların onaylanması veya pistin güvenli işletilmesi için gerekli olan bütün güvenlik koşullarının kontrolünün sağlanması için TOSFED tarafından atanan yetkili kişi veya kişiler tarafından yapılacak denetimi,

1) Hobi Karting Etkinliği: Boş zamanların değerlendirilmesi için go-kartların kullanıldığı etkinlikleri ve TOSFED Kurallar Kitabı ve Türkiye

Karting Şampiyonası yönetmeliği kapsamı dışında kalan, kiralık go-kartlar ile yapılan eğlence amaçlı pist işletmecisinin sorumluluğunda gerçekleştirilen sportif aktiviteyi,

Türkiye’de go-kart işletmeciliğinin düzenli hale getirilmesi Türkiye Otomobil Sporları Federasyonuna (TOSFED) yetkilendirme durumundadır. Ticari bir işletme olan TARİES Arena Hobi Karting Tesisi bu bağlamda hukuki, ticari, vb. yönden tüm sorumlulukları üzerine alarak bu işletmeyi işlettiği üzerinde durulmaktadır. TARİES Arena Hobi Karting Tesisi, Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu Hobi Karting Pisti Lisans belgesi almıştır. Bu belgenin Geçerlilik tarihi 22/11/2010-22/11/2011 olduğu anlaşılmaktadır.

Dosya kapsamında TARİES Arena Hobi Karting Tesisi, Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu ve başkaca kurum ve kuruluşlarla ilgili iş yeri açma, denetleme gibi belgeler yer almamaktadır.

Özellikle Go-Kart pistlerinin ve burada kullanılan araçlarla ilgili teknik donanım, bakım, lisans yenileme; iş yeri çalışanların Go-Kart pistlerinde çalışmaya yönelik deneyimleri, yeterlikleri gibi hususların eğitim gibi tecrübeli olmaları vb. hususlar.

Bunlar iş yerinde iş akışı ve bu akışa bağlı iş güvenliğinin sağlanmasında önemli hususlardır.

III. TARAFLARININ BEYANLARI

Davacı Sevgi TURGUT, Davalılar Tahir Yetimoğlu ve Talip Uçman ile Tanıklar Rahime Taşçı, Ayşe Taşçı, Mesut Taşçı, Hilal Veli ceza davasında ve mevcut davada ifadeleri “olayın meydana gelmesi, olay sonrası yapılan işlemler veya olayın diğer boyutları” ile ilgili beyanları okunmuştur.

Kazanın oluşumu net olarak tanımlayan ifadeye rastlanılmamıştır. İkinci turda virajlı yerde çıkıştırmaya veya viraja bağlı, Sevgi TURGUT’nin ise sıkıştırmaya bağlı motorlara çarpmamak için bariyere çarptığı ifadesi yer almaktadır.

Davacı ve vekili, kazanın meydana gelmesinde iş yeri kusurlu olduğu, çünkü başta güvenlik tertibatını tam almadığı, kaza sonrası acil müdahale yapılmadığı gibi hususlardan dolayı elim olayın meydana geldiğini özet olarak beyan etmektedir.

Davalılar ve vekili, kazanın meydana gelmesinde davacının kendi kusuru ile aracın lastik bariyerlere çarpması sonucu meydana geldiği, iş yerinin kusuru bulunmadığı, davacının kusurlu olduğu, işletmenin kurallara göre işletildiğini özet olarak beyan etmektedir.

Tanıklar; Rahim Taşçı, Ayşegül Taşçı, Mesut Taşçı, Hilal Veli kaza anının öncesi ve sonrası anı ile detaylı bilgi sunmakta olup, kaza anı sıkıştırıldığı, bariyere çarptığı ifadesi/ifadeleri yer almaktadır.

Tarafların ifadelerinde ve dosya kapsamında kazanın bariyerlere çarpması ile meydana geldiği anlaşılmaktadır. Doğrudan olaya etki eden, kazanın oluşuna neden olan diğer sürücülerin sıkıştırdığı beyanı yer almaktadır. Bu tür sistemlerde sürücülerin bilinçli veya bilinçsiz her zaman birbirlerini sıkıştırmaları mümkündür. Yine bariyerlerin olması ve özellikle çarpmanın etkisini azaltacak nitelikte olması çarpışmanın olmasının beklendiği bir durumdur.

Kamera Görüntüleri;

Dosyalarda iki CD-R tespit edilmiş bunlardan birisi Sevgi TURGUT'nin adli rapor ile ilgili dosyaları ihtiva etmektedir. Diğer CD-R'de ise TARIES Arena Hobi Karting Tesisinin herhangi bir yarış anını göstermektedir. Dolayısı ile kazanın olduğu anı veya kaza sonrası durumu gösteren herhangi bir görüntü mevcut değildir. Yine davacı vekilinin 03.02.2014 tarihli dilekçesinde "olay tarihinde cep telefonu ile çekilen, ancak silindiği zannedildiğinden yeni ortaya çıktığı ifade edilen fotoğraf görüntülerinde" pist ve sürücü görüntüleri yer almaktadır. Olay anı, yeri gibi bilgileri ihtiva eden resim ifade edilmemektedir.

IV. BİLİRKİŞİ RAPORLARI

Ceza davasında ilk beş rapor ile hukuk davasında mevcut mahkemenin son Bilirkişi Raporu alınmıştır. Bunlar tarih sırasına göre ve sonuç içeriğinin özeti olarak aşağıda verilmiştir.

1) 22.11.2011 Cumhuriyet B.Savcılığına, Hukukçu Özge; Tahir Yetimoğlu ve Talip Uçman asli kusurlu olduğu, Sevgi TURGUT'nin kusurlu olmadığı ifade edilmiştir.

2) 23.01.2013 tarihli 1. Sulh Ceza Mahkemesine 2011/2216; Bilirkişi Ahmet tarafından hazırlanan raporda CD çözümleri (yukarıda ifade edilen) yapılmış olup, kaza olayı ile ilgili herhangi bir tespit ifade edilmemiştir.

3) Makine Mühendisleri Heyeti, 18.03.2013 tarihli 4. Sulh Ceza Mahkemesine 2011/2216; Sevgi TURGUT'nin birinci derecede kusurlu olduğu, Tahir Yetimoğlu ve Talip Uçman'ın kusursuz oldukları ve belirsiz gol-kart sürücülerinin ikinci derecede kusurlu olduğu ifade edilmemiştir.

4) İstanbul Talimatlı, Makine Fakültesi Heyeti, 25.09.2013 tarihli 4. Sulh Ceza Mahkemesine; Sevgi TURGUT'nin asli kusurlu olduğu, belirsiz gol-kart sürücüsü veya sürücüleri tali oranda kusurlu olduğu, Tahir Yetimoğlu ve Talip Uçman'ın tali oranda kusurlu olduğu ifade edilmemiştir.

3 ve 4 nolu bilirkişi raporları aynı sonuçları tespit etmiştir.

5) Keşifli, Makine Mühendisleri ve Hukukçu Heyeti, 24.04.2014 tarihli 4. Sulh Ceza Mahkemesine; Sevgi TURGUT'nin tali kusurlu olduğu, Tahir Yetimoğlu asli kusurlu, Talip Uçman asli kusurlu, Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu (TOSFED) tali kusurlu olduğu ifade edilmemiştir.

6) Hesap Uzmanı, 11.08.2014 tarihli 2. Tüketici Mahkemesine; raporun tazminatın hesaplanması baz alınmış olup, hesaplamada Sevgi TURGUT'nin % 25 oranında kusurlu olduğu örnek alınarak hesaplama yapılmış olup bu oran mahkemenin takdirine bırakılmıştır.

Bilirkişi raporları olayla ilgili yaptıkları tespitlerle birlikte kusur oranlarının çok değişken olduğu görülmektedir.

V. OLAYIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hobi Karting pistleri ile ilgili Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu 'Hobi Karting Pist Talimatı' ve güvenlik kuralları kitaplarında işletme sistematığını ifade etmektedir. Federasyonun belirlemediği kural ve ilkeler genel işletme, iş güvenliği, tüketici hakları gibi uygulamalarla belirlenmelidir. İşletme iş işleyişini genel kurallara göre yürütmesi beklenir ve genel yasalar, işletme, tüketici ve can güvenliği kuralları geçerli olmalıdır. Federasyonun belirlemediği 'Hobi Karting Pist Talimatı' bazı maddelerine bakacak olursak;

Koruyucu Bariyerler: Bariyerler; Sünger paneller, birbirine bağlanmış (şirinklenmiş) veya üst üste civata ve somunla bağlanmış lastiklerden oluşur. Tüm seyirci alanları ve girilmesi tehlikeli olabilecek bölgeler bariyerlerle korunmalıdır. Bariyerler güvenlik ihtiyacına göre yol boyunca sürekli ya da aralıklı olarak kullanılabilir. Koruyucu bariyerlerin yükseklikleri en az altmış cm olmalıdır (Talimat m.12). Oysa tesiste bariyerlerin 20 cm. olduğu, bariyer olarak kullanılan tertibatın eskimiş otomobil lastikleri olup yırtık olduğu tespit edilmiştir. Yine olay yeri tespit tutanağında 'kaza yerinde lastiklerin dağınık' tespit edilmiştir. Bu durumlar kaza sonrası kazazedenin etkilenmesini artırmaktadır.

Sürücüyü korumak için alınması gereken pist güvenlik önlemleri: Aracın sabit bir engele çarpma riski bulunan noktaya uygun bariyer konulmalıdır.

Sürücüleri korumak için konulan korumalar (bariyerler), bir çarpma anında darbenin emilebilmesi için esnek malzemeden üretilmiş olmalıdır (Talimat m.12). Bu bariyer çarpma etkisini, şiddetini azaltacak şekilde olmalıdır. Bariyerlerin sabitli esnek olması gerekmektedir.

Hobi go-kartlar tasarlanırken, bu kartların farklı karaktere sahip pistlerde kullanılabileceği, sıklıkla çarpışmalara ve bazı kötü kullanımlara maruz kalabileceği göz önünde bulundurulmalıdır (Talimat m.13). Bu sporun

doğasında çarpışma olacaktır. Dar alan ve hıza dayalı bir yarışır. Sürücülerin seçilmesinde yaş harici başka bir kriter bulunmadığından kötü kullanımla kaza ve tehlikelilik boyutunu azaltan istemler kullanılması mecburidir.

Sürücüler, İşletmeci - Pist sorumlusuna sürücülerin güvenliği konusunda, kullanımdan önce bir brifing vermelidir. Sürücüler, go-kartlara binmeden önce, işletme tarafından go-kartların kullanım şekli ve pist kuralları hakkında bilgilendirilmeli ve onlara işletme talimatlarına uyulması gerektiği söylenmelidir (Talimat m.14). Sürücü Veli'nin imzası taklit edilerek talimat okuduğuna dair belge imzaladığı ifade edilmiştir.

(Koruyucu Kıyafetler; Kask: Önden kapanır. Sürüş sırasında kask ve bone kullanımı mecburidir. Kıyafet: İdeali vücudu ayak bileklerine kadar örten bir kıyafet yani tulum ve eldiven giyilmesidir. Pantolon paçaları ve kol ağzları gerekirse lastik bantla tutturulur (Talimat m.14). İşletme bunların mecburi olmadığını beyan etmiştir.

İşletme Yönetimi; Güvenliği sağlamak ve güvenliğin seviyesini yükseltmek için yönetim, işletmenin organizasyonu, personelin eğitimi, güvenlik ekipmanlarının bakımı, go-kartların ve pistin bakımı, operasyonların yönetimi, kayıt tutulması ve pistin sigortası konularında yeterlilik sahibi olmalıdır (Talimat m.17).

Kayıtlar; İşletmeci; go-kartların günlük kullanımlarının ve günlük kontrollerinin kaydını, pistin bakım kayıtlarını, açılış öncesi bakım kayıtlarını, kaza raporları ve kritik durumların raporlarını, acil durum ekipmanının bakım ve kontrol kaydını, ekibin eğitim ve nitelik kaydını ve acil durum tutmak zorundadır (Talimat m.18). Dosya kapsamında tesisin düzenli, kurallı işletim yapıldığına dair belge ve bilgi sunulmamıştır.

Diğer go-kart eğlence spor toplu olarak yapılan ve yarışmaya rekabete dayalı yapılmaktadır. Rekabetin olduğu yerde kuralların zorlayıcı olması gerekir.

Yol çok kullanıcıya ait olup, yarışmalı olduğundan şerit değiştirmelere yine kullanıcıların profilinin trafik durumuna göre ayarlarını yapması beklenemez, bu durumda sürücülerin kendilerini ve diğer sürücüleri tehlikeye sokacakları her an mümkün olup bunları koruyucu önlemleri alınması gerekmektedir. Çünkü bu tür sürücülerin niteliğini belirleyen yaş hariç herhangi bir kriter bulunmamaktadır. Dolayısı ile faal (hiperaktif) şahısın pervasız tavırları karşında, sakin (pasif) şahısın korunması zorunluluk dahilinde olması beklenir.

Diğer go-kart sürücülerinin tehlike oluşturdukları davacı tarafından beyan edilmiştir. Sürücülerin şerit izleme ve değiştirme kurallarına uymak mecburiyeti vardır. Bunu işletme sağlayacaktır. Böyle bir olayda yine işletme ispat açısından olayı kayıt altına alarak dosyaya sunması gerekir.

VI. OLAYIN TARAFLARI YÖNÜNDEN

a) Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu yönünden; Kamu yararına çalışan **Federasyon** (<http://www.tosfed.org.tr/> 05.12.2015-17.30 erişimli); Türkiye’de Hobi Karting ile yeterli düzenleme olmadığı ifade edilmekle birlikte, birçok işletmenin hizmet verdiği anlaşılmaktadır. Yine bu bağlamda müstakil yasal düzenlemelerin yetersiz olduğu ifade edilmektedir. Ancak genel kural ve yasalar her zaman iş yaşamında uygulandığı zaman tehlike, hassasiyet, hakkaniyet gibi kavramlar yerine gelir. Ancak insaniyetin aç gözlülüğü, az yatırım ile para kazanma hırsı bu genel kaide ve kuralları def ederek özel kurallar istenir.

Federasyon ‘HOBİ KARTİNG PİST TALİMATI’ ve diğer kuralları belirleyerek internet sitesinde yayınlamıştır. Türkiye’de Hobi Karting belgelendirmesini yapmaktadır. TARIES Arena Hobi Karting Tesisi bu bağlamda sertifika almıştır.

Hobi Karting Pist Talimatı, Madde 1- Amaç (1) Ülkemizde faaliyet gösteren hobi amaçlı karting işletmelerinin ilgili kamu, kurum ve kuruluşlarınca verilen ruhsat ve izinlerinin yanı sıra TOSFED tarafından Hobi Karting Yeterlilik Belgesi Lisansı verilmesi ve denetimlerinin yapılmasıdır.

Verilen sertifika bir yıl geçerli olup henüz dolmamıştır. Bu zaman diliminde yukarıda ifade edilen kaza yerinde lastiklerin dağılması, yırtık olduğu ve yüksekliklerinin 20 cm. olması gibi hususlar sertifika verilme zamanı ile illiyeti tartışılmalıdır. Federasyon bu tür tesislerin denetimini vd. görev aldıysa ve bu tesis kurala uyarak belgelendirilmek istediye Federasyon azami derecede güvenlik önlemlerine dayalı sertifikasyon ve denetleme yapması beklenir.

Raporumuzda Federasyonunun kusurunu tartışmaya açılmamıştır. TARIES Arena Hobi Karting Tesisi Sahibi ve Sorumlu Müdürü, tesislerini Türkiye Otomobil Sporları Federasyonunun talimatları doğrultusunda kurduklarını, işlettikleri ve bu kurulum ve işletim kurallarının eksik ve yanlış yönlendirilme gibi hususları olduğunu düşünmeleri halinde kendilerine izafe edilen kusurlardan Federasyonunda kusurlu olduğuna dair ayrıca hukuki süreç başlatmaları gerekeceği kanaatindeyim.

Kaza mahallinde yapılan incelemeler sonunda tespit edilen iz ve delillere ilave olarak kazaya karışanların olay hakkındaki ifadeleri ile varsa tanık ifadeleri de

kusur durumunun tespitinde dikkate alınacağı genel hükümleri dahilinde,

Yine go-kart sürücülerinde güvenli sürme yetenekleri yeterli olmayanların pisti kullanmalarını engelleyici husus ve yöntem bulunmamaktadır. Bu durumda bu tür sürücülerin her zaman piste varlığı düşünülerek tüm kurallar azami şekilde alınması gereklidir. Genel olarak güvenli sürme yetenekleri kaybetmiş kişilerin kara yolunda araç sürmelerini engelleyen yasal ve teknik düzenlemeler söz konusudur. İşletmede buna özgü tedbirleri alması beklenir.

b) Davacı Sevgi TURGUT (kazazede) yönünden; 1986 doğumlu, olay tarihinde 25 yaşında, üniversite mezunu, Ankara'da yaşıyor, go-Kart sürücüsü olarak defalarca bulunduğu ifade edilmektedir. Olay günü ikinci defa bindiğinden dolayı davalılar tarafından aracı tanıdığı beyan edilmiştir. Sevgi TURGUT bu özelliği ile go-Kart sürücüsü olarak karşılaşılabilecek tehlikeleri sezebilecek durumdadır. Yine karşılaştığı durumda çözüm bulabilecek, tehlikeli durumlarını sezerek risk almak istemiyorsa binmeyecek yetilerine sahip olduğu düşünülür. Bu hususları yerine getirmediğinden dolayı hatalı, kusurlu veya kendi istediği ve ile maruz kalmışlığı değerlendirilmelidir.

Ancak spor ve eğlence meraklısı için güvenli alanlarda bunları denemesi yine bu tür tesislerin "güvenli ve müşteri, vatandaş" odaklı olarak ortaya çıkmaları, yine gerekli önlemler dahilinde risk faktörünün az olduğu bir gerçektir. Ancak gerek sistemden, işletmeden, o anki personel, müşteri yoğunluğundan veya daha evvelden kaynaklanan teknik kontrol eksikliği gibi durumlardan kazanın ortaya çıkmasında müşteri-ticari işletme hukuku mücahesinde kar zarar ortaklığının ortaya çıkması durumunda tazmin edilmesi gerekmektedir.

c) Davalı Tahir Yetimoğlu yönünden; TARIES Arena Hobi Karting Tesis Sahibi, TARIES Arena Hobi Karting Tesisinin mevcut belgeye göre 22/11/2010 tarihinde Lisans belgesi alındığı ve bu belgenin geçerlilik tarihi 22/11/2010-22/11/2011 olduğu anlaşılmaktadır.

Tahir Yetimoğlu Tesis Sahibi olarak ticari bir işletme sahibidir. Doğal olarak bu işletmeden birinci amacı kazanç elde edilmesidir. Bunu sağlamak için müşteri odaklı çalışmalar yapması beklenir ve şirket olarak bunu sağlamak için şirket ait <http://www.gmsorg.com/> adlı internet sitesinde (05.12.2015-17.30 erişimli);

Vizyon: Ulusal ve uluslararası standartlara uygun; kaliteli ürün ve hizmetler ile müşteriye mutlu kılan, daima istenen ve aranan, düşük maliyetle ve yüksek etkinlikle ürün ve hizmetler üretilip, pazarda saygınlık ve güven kazanarak varoluşumuzu, bilinirliğimizi ve

devamlılığımızı pekiştirmek, farklı yeniyi yaratmak.

Misyon: Faaliyette bulunduğumuz sektörlerde; bireye ve topluma saygılı, hukuka, ekonomik ve ahlaki ilkelere bağlı, sağlık, emniyet ve çevreye duyarlı olarak, müşterilerimizin beklentilerini en üst seviyede karşılamak.

Yine “ Yeni bir yüzyılın başlangıcında modern dünyaya ayak uydurmaya çalıştığımız bu günlerde; artık çağ dışı diyebileceğimiz bir Trafik yasası ve Trafik düzeni ile karşı karşıya bulunmaktayız...”

Bu bağlamda müşterileri / tüketici yönünden ele alınması durumunda beklentilerini en üst seviyede karşılanması dolayısı ile teknik aksaklıkların olmaması veya olduğu durumda tazmin edilmesi beklentisi hasıl olmaktadır.

Yine Tahir Yetimoğlu Tesis Sahibi olarak işletmenin tüm sorunlarının iletilmesi ve önlem alması beklenemez, ancak sürücü risklerinin en aza indirilecek şekilde önlemlerin alınmasını vizyon ve misyon gibi benimsemesi ve kabul etmesi beklenir. Tesisin mevcut halinde eksikliklerinin olduğu, risk oluşturma durumunu düşünerek “risk raporu” gibi önceden tehlikeli durumları önlemeye yönelik plan, strateji yapması beklenir. Dosya içeriğinde böyle bir durum görülmemektedir.

d) Davalı Talip Uçman yönünden; TARIES Arena Hobi Karting Tesis Sorumlu Müdürü Olarak işletmenin teknik yönü dahil olmak üzere yukarıda ifade edilen vizyon, misyon yani ticari anlayışın tüm tarafları boyutunda işletilmesinden birinci derecede sorumludur.

TARIES Arena Hobi Karting Tesisinin bu bağlamda teknik (araç, alt yapı, personel) ve iş akışı müşteri yönetimi hususlarından; Her işletmede aksaklıklar sıklıkla meydana gelir. Özellikle zaman-hız grafiğini dengelemek olan gol-kart yarışlarında ivme (itme-denge) sistemine bağlı arızalı araçlar, yol, güvenlik bariyerleri vd. bunlarla ilgili düzenli olarak bakım, test yapılması ve bunların belgelendirilmesi gerekmektedir. Günümüzde iş yerlerinde tuvalet temizliğinin planı ve bunun uygulanmasını görevliler ve denetimler tarafından imzalı olarak yapılması sağlanmaktadır. Karting Tesisinde teknik hizmetlerin ne derece kontrollü yapıldığı hususu açıklığa kavuşmamıştır. Ancak kazaya neden olan bariyerlerin darbeye karşı durumu sağlıklı olmadığı anlaşılmaktadır.

Polis görgü tespit tutanağında lastiklerin dağılmış olduğu, keşifli bilirkişi raporunda ise lastiklerin yıpranmış olduğu ifade edilmektedir. Bu durumda bariyer görevini yapması beklenen lastiklerin esnekliğinin ve belirli derecede sabitliğinin olmadığı anlaşılmaktadır. Yükseklik durumu da 20 cm gibi

mesafe ile standartlara uymasa da kazaya neden olamayacağı keşifli bilirkişi raporunda ifade edilmektedir. Ancak kaza sonrası sürücünün yaralanması

hususunda etkisinin ne olacağı tartışılmamıştır.

Yukarıda ifade edilen Talimatlar maddeleri hükümleri göz ardı edildiği görülmektedir. Böyle bir işletmede güvenli bir şekilde hizmet sunması için tüm risklerin düşünülmesi beklenir. İşletme yapılan işin niteliğine uygun tedbirleri almak zorundadır. Onun bu tedbirleri almasını engelleyen bir yasa ve kurum var ise birincisi bunun ortaya konulması, ikincisi bununla ilgili yasa ve kurum ne tür eksiklik yapmıştır yine işletme ne talep etmiştir veya edilmemiştir bunlara bakılması gerekmektedir.

Tesis Sorumlu Müdürü Talip Uçman ve Tesis Sahibi Tahir Yetimoğlu bunları birlikte organize etmeleri beklenir. İşletmede hizmet sunumunda güvenliğin sürekli sağlanması hususunda nelerin yapıldığını, aksaklıklarla beraber risk analizi gibi hususların neler olduğuna dair dosya kapsamında belgeler bulunmamaktadır.

SONUÇ OLARAK;

Dava dosyasının 06.10.2015 tarihli ara kararı gereği “davalı vekilince itiraz olarak ileri sürülen hususların ve iddia, savunmaların değerlendirilip tarafların varsa kusur ve kusur oranlarının gerekçeli olarak izah edilmesi” hususları göz önüne alınarak,

Yukarıda ifade edilen Olayın Özeti, Hobi Karting Pisti İle İlgili Genel Bilgiler; Taraflarının Beyanları, Olayın Değerlendirilmesi, Olayın Tarafları Yönünden gibi hususlar dikkate alındığında; İşletmenin ve kullandığı ekipmanlarla ilgili teknik bilgi, rapor ve inceleme yapılmadığından ve meydana gelen kaza pistinde yarışan go-kart araçları ve sürücülerinin hareketleri takip edilmediğinden ve kaza anı saptanamadığından olayla ilgili bazı hususlar kaza analizi sonuç döngüsünde ispatlayıcı olamamıştır. Dosyada mevcut bir kısım teknik değerlendirmeler bu eksikliklerle birlikte yapılmıştır. Yine dosyada bilirkişi raporlarında yapılan tespitler tarafımızı bağlayıcı olmamıştır.

Davacı Sevgi TURGUT, Yukarıda ifade edildiği gibi (VI. b) Olayın Tarafları Yönünden) olay tarihinde 25 yaşında, üniversite mezunu, Ankara’da yaşıyor, go-kart sürücüsü olarak defalarca bulunduğu ifade edilmektedir. Olay günü ikinci kere binişinde kaza meydana gelmiştir. Sevgi TURGUT bu özelliği ile go-Kart sürücüsü olarak karşılaşılabilecek tehlikeleri sezebilecek, çözüm bulabilecek, risk almak istemiyorsa binmeyecek yetilerine sahip olduğu düşünülür. Bu hususları yerine getirmediğinden dolayı hatalı, kusurlu veya kendi istediği ve ile maruz kalmışlığı değerlendirilmelidir. Ancak kazanın

meydana gelmesinde diğer sürücülerin etkisi, kaza ile birlikte çarpmanın şiddetini hafifleten

sistemlerin olmaması, yine kazanın detaylarının sulamamsı gibi (güvenlik kamera) gibi hususlarda Sevgi TURGUT'nin kusurunun olduğu söylenemez.

- Sevgi TURGUT'nin go-kart araç hâkimiyetin kaybedilmesine diğer sürücü ve etkenler sebep olsa da kendisinin yapması gerekenleri ihlal ettiği ve tehlikeli durumlarla karşılaşılmasının her zaman riskli olan bir spor eğlenceyi tercih ettiğinden ve yine bazı koruyucu ekipmanları istemede, kullanmada bilinçli davranmadığından olayın meydana gelmesinde %10 oranında kusurlu olduğu,

Davalı Han İnş. Deko. Müh. Mim. Tur. San. Şti. (TARİES Arena Hobi Karting Tesis), Yukarıda ifade edildiği gibi (VI. c-d) Olayın Tarafları Yönünden) ticari bir işletme olarak hizmet vermektedir. Anakara'da karting sporu-eğlencesine meraklı olanları tarafından bilinen işletmedir. Hizmet sunumunu "*vizyon ve misyon*" kavramları ile müşterilere ilan ederek ticari olarak hizmet sunmaktadır. Bu bağlamda müşterileri işletmeye davet etmektedir. Müşteri hizmet alımında risk faktörlerinin en aza indirgendini düşünerek hizmet alır, almak ister. Hiçbir müşteri riski görerek kabullenmez. Hiçbir işletmede olan, olmuş olan riskleri göstermez. Tüketici yönünden ele alınması durumunda beklentilerini en üst seviyede karşılanması dolayısı ile teknik aksaklıkların olmaması veya olduğu durumda tazmin edilmesi beklentisi hasıl olmaktadır. Karting Tesisinin işletmesinden İş Yeri Sahibi Tahir Yetimoğlu ve İş Yeri Sorumlu Müdürü Talip Uçman sorumludur.

Her ne kadar Sorumlu Müdür Talip Uçman olmakla birlikte ticari işletmelerde kendi başına karar alması zordur. Özellikle harcamaya dayalı, alt yapı, teknik ve güvenlik ekipmanlarının sistemleşmesi, yenilenmesi gibi hususlarda şirket sahiplerinin etkisi olmaktadır. Tesisinin işletmesinden kaynaklanan kusurlarda İş Yeri Sahibi Tahir Yetimoğlu ve İş Yeri Sorumlu Müdürü Talip Uçman'ın ortak sorumlulukları bulunmaktadır. Ancak ihmal edilen tesis güvenlik işlemlerinin hangisinden kaynaklandığı ayrıca izah edilirse sorumluluğun değişmesi mümkündür. Dosya kapsamında buna bağlı hususlar bulunmamaktadır. Tesis Sorumlu Müdürü Talip Uçman ve Tesis Sahibi Tahir Yetimoğlu bunları birlikte organize etmeleri beklenir. İşletmede hizmet sunumunda güvenliğin sürekli sağlanması

hususunda nelerin yapıldığını, aksaklıklarla beraber risk analizi gibi hususların neler olduğuna dair dosya kapsamında belgeler bulunmamaktadır.

Yukarıda ifade edilen Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu Hobi Karting Pist Talimatı maddeleri hükümleri göz ardı edildiği görülmektedir. Böyle bir işletmede güvenli bir şekilde hizmet sunması için tüm risklerin düşünülmesi beklenir. İşletme yapılan işin niteliğine uygun tedbirleri almak zorundadır. Onun bu tedbirleri almasını engelleyen bir yasa ve kurum var ise birincisi bunun ortaya konulması, ikincisi bununla ilgili yasa ve kurum ne tür eksiklik yapmıştır yine işletme ne talep etmiştir veya edilmemiştir bunlara bakılması gerekmektedir.

- Davalı İş Yeri Sahibi Tahir Yetimoğlu, tesisin kurulması ve işletmesinde sahibi olarak birinci derecede sorumludur. Olayın iş yerinde olduğundan işveren olarak Tahir Yetimoğlu, olaydaki denetim ve iş güvenliği kurallarını sağlamadığından ve Sevgi TURGUT'NİN yaralanması olayının meydana gelmesinde % 60 oranında kusurlu olduğu,
- Davalı İş Yeri Sorumlu Müdürü Talip Uçman, işletmenin teknik yönü dahil olmak üzere yukarıda ifade edilen vizyon, misyon yani ticari anlayışın tüm tarafları boyutunda işletilmesinden birinci derecede sorumludur. Olayın sorumlu olduğu iş yerinde ve Talip Uçman'ın çalışma saatlerinde olduğundan, olaydaki denetim ve iş güvenliği kurallarını sağlamadığından ve Sevgi TURGUT'NİN yaralanması olayının meydana gelmesinde % 30 oranında kusurlu olduğu,

Görüş ve kanaati ile arz olunur. 11.12.2015

BİLİRKİŞİ

Trafik Kriminalisti

İleri Düzey ve Güvenli Sürüş Uzmanı

Polis Akademisi Öğretim Görevlisi